

vemw inzicht

Magazine over zakelijk
energie- en watergebruik
in Nederland

September 2018 Nummer 3

Stientje van Veldhoven:
'Structuurvisie Ondergrond
is nationaal én mondiaal een
primeur'
zie pag 8

Op weg naar het Klimaatakkoord: VEMW verheugd over behaalde resultaten

Benchmark 2018:
Monitoren schept
inzicht 3

'Best practice'
voor alle lozings-
vergunningen 4

Geïntegreerde
energiewet biedt
stimulans aan
investeerdere 6

Foto: Christiaan Krouwels

Uitgave van

KONINKLIJKE
vemw

Kenniscentrum en belangenbehartiger
van zakelijke energie- en watergebruikers

Doe mee aan de VEMW Benchmark Inkoop Energie 'Monitoren schept inzicht'

Er zijn vele, goede redenen om mee te doen aan de Benchmark Inkoop Energie die VEMW jaarlijks voor haar leden organiseert. In de eerste plaats vraagt het maar heel weinig tijd om online een beperkt aantal vragen te beantwoorden en daar een schat aan informatie voor terug te krijgen. En ook voor bedrijven voor wie het energievraagstuk minder hoge prioriteit heeft, is de benchmark van grote waarde, zegt Eric Picard van VEMW. "Want door mee te doen kun je op lange termijn monitoren wat je resultaten zijn." En dat is belangrijk, zegt hij, omdat altijd een moment aanbreekt waarin de energieprijzen aanleiding geven om de inkoop- en prijsstrategie bij te stellen.

Waardevol

Wanneer u niet zelf inkoop maar derden dit voor u doen (bijvoorbeeld een adviseur of een collectief), is de uitkomst van de benchmark eveneens waardevol, benadrukt Picard. "Deze biedt u informatie

waarmee u de resultaten van het uitbestede werk kunt beoordelen." Monitoren schept dus inzicht, zegt hij. "Want er komen steeds weer nieuwe vragen op bedrijven af over energiekosten en besparingen. De uitkomsten van de benchmark voor zowel grote als kleinere energiegebruikers kan bijdragen aan het te voeren energie- en inkoopbeleid." Meer dan de helft van de bedrijven die meedeed aan de benchmark van 2017 koopt hernieuwbare energie in. Daarmee tonen ze aan dat zij zich inzetten voor verduurzaming, aldus Picard. "Ook dat signaal is belangrijk om af te geven aan de buitenwereld. Doe dus mee aan de VEMW Benchmark Inkoop Energie!"

Opzeggen van het lidmaatschap kan alleen per 31 december. Er geldt een opzegtermijn van zes maanden. Zie voor verdere informatie de statuten, artikel 7, lid 4 en onze website: www.vemw.nl/OverVEMW/lidmaatschap.aspx

Waterschappen presenteren definitief voorstel aanpassing belastingstelsel

Vlak voor de zomer presenteerde het bestuur van de Unie van Waterschappen voorstellen voor aanpassing van de waterschapsbelastingen. Het nieuwe stelsel moet de kosten voor waterbeheer 'eerlijker, duidelijker en duurzamer' verdelen. Bovendien moet het nieuwe stelsel ruimte bieden voor 'maatwerk'.

Het belastingstelsel bestaat uit drie belastingen: de watersysteemheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing. De voorgestelde aanpassingen hebben betrekking op alle drie heffingen. Voor bedrijven zijn vooral de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing van belang. Deze worden op een andere leest geschied.

Leidend principe

Bij de zuiveringsheffing geldt kostenveroorzaking als leidend principe. Dat betekent

onder meer dat de lozers van nitriet, nitraat en fosfor meer moeten gaan betalen, aldus het Uniebestuur. Daar vallen tevens bedrijven onder die een grote hoeveelheid water per uur lozen (ongeacht de samenstelling van dat water).

Bij de verontreinigingsheffing wordt het beginsel 'de vervuiler betaalt' consequenter toegepast. Het bestuur wil verder 'beter inspelen op waardevol afvalwater' door ruimte te scheppen voor maatwerk, bijvoorbeeld bij fosfaatterugwinning.

Te voorzichtig

"Wij hebben gemengde gevoelens bij de voorstellen van het Unie", zegt Roy Tummers, directeur Water van VEMW. "Wat we toejuichen is dat de nieuwe zuiveringsheffing, meer dan de huidige, op werkelijke kosten is gebaseerd. Ook is er sprake van meer maatwerk. Maar we zijn teleurgesteld over de kleine stapjes die het Uniebestuur wil zetten. Wat VEMW betreft zijn de waterschappen veel te voorzichtig en laten zij grote kansen laten liggen om te komen tot echt doelmatige en duurzame oplossingen op het niveau van de hele keten."

VEMW verheugd over gemaakte afspraken

'Behaalde resultaten zijn goede opmaat tot een Klimaatakkoord'

Directeur Hans Grünfeld en voorzitter Gertjan Lankhorst waren namens VEMW intensief betrokken bij de onderhandelingen over het Klimaatakkoord. Beiden zijn tevreden over de hoofdlijnen die in juni werden gepresenteerd.

Grünfeld en Lankhorst vertegenwoordigden VEMW aan de elektriciteits- en industrietafel. Ze noemen de behaalde resultaten na maandenlange gesprekken en onderhandelingen een goede opmaat tot het Klimaatakkoord dat het kabinet eind dit jaar wil afsluiten. "Dit akkoord biedt de mogelijkheid voor de industrie en andere energie-gebruikende sectoren om forse stappen te zetten in de transitie naar een duurzame samenleving", aldus Grünfeld.

Sleutelrol

Elektrificatie speelt een sleutelrol bij de verduurzaming van de industrie, mobiliteit en de gebouwde omgeving. Aan de elektriciteitstafel is afgesproken om de succesvolle aanpak van onrendabele top subsidiëring, kostenreductie en programmatische uitrol van duurzaam productievermogen te intensiveren, legt hij uit. Hierdoor groeit het aandeel CO₂-vrije elektriciteitsproductie flink en wordt ruim 20 Mton CO₂-uitstoot bespaard.

Twee hoofdzaken

Het huidige doelmatige en goed functionerende marktmodel borgen, en kostenstijging beperken. "Dat zijn grofweg de twee hoofdzaken waarop onze focus is gericht", aldus Grünfeld. De VEMW-directeur heeft zich aan de elektriciteitstafel vooral hard gemaakt voor die twee zaken. "Eén: Het beleid moet zich niet richten op meer aanbod van stroom, maar juist op een stimulering van de elektriciteitsvraag. Twee: Aan de netbeheerkant dient niet uitsluitend te worden gekeken naar het accommoderen van meer productie/ het aansluiten van meer windparken en zon pv, maar ook naar kostenbeheersing."

ren van meer productie/ het aansluiten van meer windparken en zon pv, maar ook naar kostenbeheersing."

Zekerheid bieden

Grünfeld: "Enerzijds moeten we ervoor zorgen dat de elektrificatie in de industrie en andere sectoren mogelijk wordt, waardoor het mes aan twee kan-

ten snijdt en de vraag naar duurzame CO₂-vrije stroom wordt vergroot. Alleen dat biedt investeerders uiteindelijk zekerheid dat zij in meer productie

‘Beleid moet zich nu richten op het stimuleren van de elektriciteitsvraag’

kunnen investeren en hun geld kunnen terugverdienen. Anderzijds biedt dit andere gebruikerssectoren de mogelijkheid om CO₂ te reduceren om ook hun target te halen.”

Het gaat er dus om dat de vraag naar - en het aanbod van elektriciteit in evenwicht komen, zegt hij. “We zijn verheugd dat er nu daadwerkelijk een verschuiving gaat plaatsvinden van aanbod naar vraag. Dat gebeurt ook in termen van middelen. De SDE+ regeling wordt opengesteld voor anderen dan uitsluitend elektriciteitsproducenten. Ze is nu ook beschikbaar voor industriële CO₂-reductiemaat-

Constructief en positief

Lankhorst kijkt met voldoening terug op de onderhandelingen aan de industrietafel. “Die zijn zeer constructief en positief verlopen. De media lieten ons nog wel eens geloven dat dat niet zo was en dat conflicten de boventoon voerden. Maar dat is niet het geval geweest. We hebben juist gezamenlijk gezocht naar een aanpak om die enorme opgave die in het regeerakkoord staat in te vullen. Aanvankelijk lag vooral de focus op het inventariseren van projecten die daaraan bijdragen. Maar al vrij snel groeide het inzicht dat dat onvoldoende is. Je zult eerst goed moeten analyseren welke mogelijkheden er allemaal zijn en vervolgens zul je een samenhangende aanpak moeten formuleren die voor de gehele industrie toegankelijk is. Dat vraagt overzicht. En daar is op een constructieve manier door de hele industrietafel naar gezocht en heeft nu dus een mooi tussenresultaat opgeleverd.” Lankhorst voegt daaraan toe dat ook het voorwerk van VEMW met consultant McKinsey (gesteund door veertien bedrijven) een belangrijke bijdrage tot dit resultaat heeft geleverd. “Het is essentieel om eerst in een grondig studierapport de totale opgave te verkennen en goed te kijken welke opties er zijn voordat je de onderhandelingen kunt ingaan.”

regelen, waaronder elektrificatie. Dat betekent dat er een soort uitfasering van de elektriciteitsproductie gaat plaatsvinden, en een infasering van gebruikte middelen richting 2050.”

Van strategisch belang

Er was de tijdens de onderhandelingen veel aandacht voor de netbeheerkant. De netten zijn voor de industrie van strategisch belang, zegt Grünfeld. “Betrouwbaarheid en betaalbaarheid zijn daaraan onlosmakelijk verbonden.” Grünfeld geeft aan dat de inspanningen van de netbeheerders in het licht van de energietransitie tot nog toe uitsluitend waren gericht op méér productie, en dus méér elektriciteitsnetten. Maar productie is slechts één kant van de medaille, zegt hij. “Het gaat er vooral ook om hoe je de kosten voor productie uitbreiding beheersbaar kunt houden. Daarover zullen wij verder met de netbeheerders in gesprek moeten gaan. Een van de grootste uitdagingen is nu dat netbeheerders de uitbreiding van de netten en van productie en verbruik gelijktijdig kunnen laten plaatsvinden.”

‘Een samenhangende aanpak die voor de hele industrie toegankelijk is’

Veel bereikt

VEMW-voorzitter Gertjan Lankhorst zegt dat er in korte tijd veel is bereikt. “Er ligt nu een plan van aanpak dat perspectieven biedt. Daar hebben alle partijen aan bijgedragen. Ik zie grote kansen om de klimaatdoelstellingen te realiseren en ook nog bij te dragen aan een beter industrieklimaat in Nederland.” Daarbij is samenhang een kernwoord, zegt hij. “Bedrijven kunnen niet in hun eentje de omschakeling naar duurzaam tot stand brengen. Dat gebeurt samen met elektriciteitsproducenten en netbeheerders, regionaal en nationaal.”

Enorme opgave

Er ligt de komende decennia een enorme opgave op ons te wachten om die doelstellingen ook echt te gaan realiseren, aldus Lankhorst. “De grote winst van de overeenstemming over het voorstel ligt besloten in de breed gedragen, meerjarige pro-

grammatische aanpak om de enorme CO₂-reductieopgave te kunnen realiseren. En om tegelijkertijd de concurrentiepositie van het innovatieve Nederlandse bedrijfsleven te benutten.”

‘Kosten voor productie uitbreiding beperken en beheersbaar houden’

Vijf regiowerkgroepen

Lankhorst: “We hebben aan de industrietafel met vijf regiowerkgroepen gewerkt: Noord-Nederland, Rotterdam, Zeeland, Limburg en het Noordzeekanaalgebied. Samen hebben we verkend wat de industrie die daar is gevestigd concreet kan doen, ook in samenhang tussen die verschillende clusters van bedrijven. Dat heeft een veelbelovend pakket opgeleverd.” Natuurlijk waren er ook discussiepunten, zegt hij. “Zo is CO₂-afvang en opslag (CCS, red.) nog steeds

Voor welke uitdaging staat de industrie?

Met de grootschalige uitrol van energiebesparing, elektrificatie en de afvang en opslag (CCS), of hergebruik van CO₂ kan de industrie de opgave van ruim 14 Mton uitstootvermindering van het kabinet realiseren. Naast het gebruik van al beschikbare technologieën wordt fors en tijdig ingezet op innovatie, demonstratieprojecten en technologie-opscaling. Hiervoor worden programma's opgezet voor groene waterstof, hergebruik van producten en materialen, toepassing van biomassa en de ontwikkeling van elektrische oplossingen voor hoge temperatuurtoepassingen in de industrie.

‘Nieuwe infrastructuur kan niet zonder overheidsregie’

Met de versnelling van de industrietransitie die tot 2030 extra investeringen vergen van 15-20 miljard euro, neemt Nederland internationaal een koppositie in, aldus Grünfeld. “Het maatschappelijk belang van die investeringen rechtvaardigt een bijdrage van de overheid ter dekking van deze kosten die oplopen tot zo'n 1 miljard euro in 2030. Daarnaast is overheidsregie nodig om de benodigde infrastructuur tijdig te realiseren en de vergunningverlening gestroomlijnd te laten verlopen. Een stabiel wettelijk kader is nodig om investeringszekerheid te scheppen, die bedrijven in Nederland in staat stelt nieuwe waardeketens te ontwikkelen.”

onderwerp van gesprek. Zowel de VEMW als VNCI-studie heeft uitgewezen dat we zonder CCS niet tot de noodzakelijke CO₂-reductie komen. De milieubeweging plaatst daar om diverse redenen haar vraagtekens daarbij. De komende maanden gaan we daarom opnieuw daarover met elkaar in gesprek. Een ander discussiepunt is de financiering en onrendabele top van maatregelen. Ook die discussie zal de komende maanden een vervolg krijgen.”

Rijkswaterstaat legt watervergunningen onder de loep ‘Een ‘best practice’ voor alle lozingsvergunningen’

Rijkswaterstaat gaat de watervergunning toetsen van zeventig bedrijven om te zien of die nog voldoet aan de huidige wet- en regelgeving. Waarom? En waar bestaat die toetsing precies uit?

Zeventig bedrijven zijn vooralsnog door Rijkswaterstaat (RWS) geselecteerd voor de pilot. Van die zeventig zijn er twintig actief in de regio Rijnmond. Deze worden door RWS en DCMR Milieudienst Rijnmond gezamenlijk benaderd. De bedrijven in dit gebied moeten in het kader van de pilot ook informatie aanleveren over de emissie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Daarbij sluit RWS aan bij een lopende ZZS-inventarisatie van DCMR.

Het Rijk pakt Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) met voorrang aan. Het gaat om circa 1.400 stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen. Sinds kort is er ook een lijst met zo'n 300 potentieel Zeer Zorgwekkende Stoffen. Deze heeft het RIVM in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gepubliceerd. Het gaat om stoffen waarvan nog niet zeker is of ze ZZS zijn. Zodra meer gegevens over deze stoffen beschikbaar zijn, kan een deel van de potentiële ZZS als ZZS worden aangemerkt.

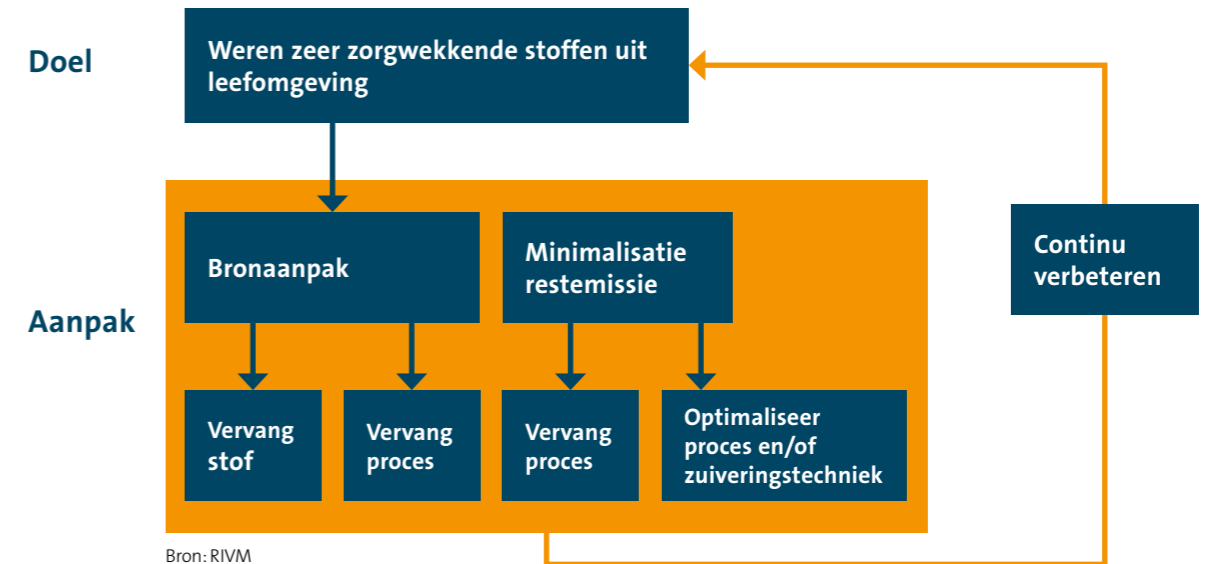
Huidige wet- en regelgeving

In het kader van de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater van de minister van Infrastructuur en Waterstaat, heeft RWS bekeken op welke punten zij een extra bijdrage kan leveren aan het verbeteren van de waterkwaliteit, zegt Anand Manschot, teamleider Vergunningverlening Waterkwaliteit bij Rijkswaterstaat. "Een van de onderwerpen die daaruit voort is gekomen, is het bezien van vergunningen. We willen weten of die nog voldoen aan de huidige wet- en regelgeving."

‘De pilot geldt in eerste instantie voor zeventig bedrijven’

Waarom slechts 70 bedrijven en niet alle bedrijven?
"In totaal gaat het om achthonderd vergunningen. Vanuit deze pilot bekijken we wat de volgende stap is voor de overige vergunningen. Doel van de pilot is te komen tot een 'best practice' voor alle lozingsvergunningen."

Wanneer begint Rijkswaterstaat met de toetsing en hoeveel tijd zal die in beslag nemen?
"Het dossieronderzoek begint in september en de planning is dat het gehele project in mei 2019 wordt afgerond. Bij de start van het project wordt een

Bron: RIVM

detailplanning opgesteld. Daarover informeren wij bedrijven op individueel niveau. Het bedrijf kan dan inschatten wanneer RWS en eventueel de betreffende omgevingsdienst informatie, dan wel reactie van het bedrijf wil ontvangen."

Hoe kritisch kijkt Rijkswaterstaat naar de bestaande vergunningen?
"Tijdens de pilot gaat RWS de betreffende vergunningen onder andere toetsen of zij aan het huidige beleid voor Zeer Zorgwekkende Stoffen en opkomende stoffen voldoen. Het beleid hieromtrent is de afgelopen periode sterk in ontwikkeling. Daarnaast kijken we of de afvalwaterbehandeling nog voldoet aan de eisen. Mocht blijken dat de vergunning aanpassingen behoeft, dan wordt dit in samenspraak met het bedrijf opgepakt."
Manschot voegt daaraan toe dat goede/actuele vergunningen ook in het belang zijn van de bedrijven zelf. "Vergunningen zijn immers hun 'license to operate'."

Indien er (potentiële) ZZS bij lozingen worden aangetroffen, welke maatregelen kan Rijkswaterstaat dan nemen? En welke consequenties heeft dat voor bestaande watervergunningen van bedrijven?
"Mocht blijken dat het bedrijf ZZS emitteert, dan wordt in de vergunning de zogeheten minimalisatieverplichting opgenomen. Dit betekent dat het bedrijf één keer in de vijf jaar rapporteert over het onderzoek dat gedaan wordt om de betreffende ZZS te verwijderen of te reduceren. Afhankelijk van de emissie kan

het zijn dat er zuiveringstechnische maatregelen nodig zijn, of dat de stof genormeerd wordt in de vergunning. Bij potentiële ZZS verzoeken we bedrijven op basis van het voorzorgsbeginsel te kijken of de betreffende stof via procesoptimalisatie en/of zuiveringstechnieken voorkomen of verminderd kan worden."

Welke verwachtingen heeft u ten aanzien van de toetsing? Met andere woorden: welke ZZS verwacht u aan te treffen?
"Dat is lastig aan te geven. Omdat we organisaties hebben uitgekozen die in verschillende branches werkzaam zijn, kunnen we niet op voorhand zeggen welke ZZS we verwachten. Het is afhankelijk van de bedrijfsprocessen welke ZZS worden aangetroffen."

VEMW nauw betrokken bij de pilot

VEMW is nauw betrokken bij het pilotproject. Samen met VNCI vertegenwoordigt zij een groot deel van de bedrijven die voor de pilot zijn geselecteerd. Voorts is VEMW lid van de bestuurlijke klankbordgroep die voor het project wordt ingericht. Begin juli heeft VEMW een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle bedrijven die voor de pilot zijn geselecteerd.

Staatssecretaris Stientje van Veldhoven: 'Ruimtelijk beleid voor de ondergrond brengt belanghebbenden samen'

Stientje van Veldhoven, staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, presenteerde medio dit jaar de 'Structuurvisie Ondergrond' aan de Tweede Kamer. Het is de eerste keer dat op nationaal niveau ruimtelijk beleid voor de ondergrond is opgesteld, zegt zij.

De Structuurvisie Ondergrond (STRONG) is niet alleen nationaal, maar ook mondiaal een primeur, aldus Van Veldhoven. "Een duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van de ondergrond valt of staat met een goede samenwerking tussen overheden, en het vroegtijdig betrekken van marktpartijen, maatschappelijke organisaties en burgers."

'Natuurlijk kan er sprake zijn van conflicterende belangen'

Hoe ziet dat samenspel er in de praktijk uit? Verwacht u niet dat belangen met elkaar gaan botsen? En mochten er conflicterende belangen zijn, hoe los je die dan op?

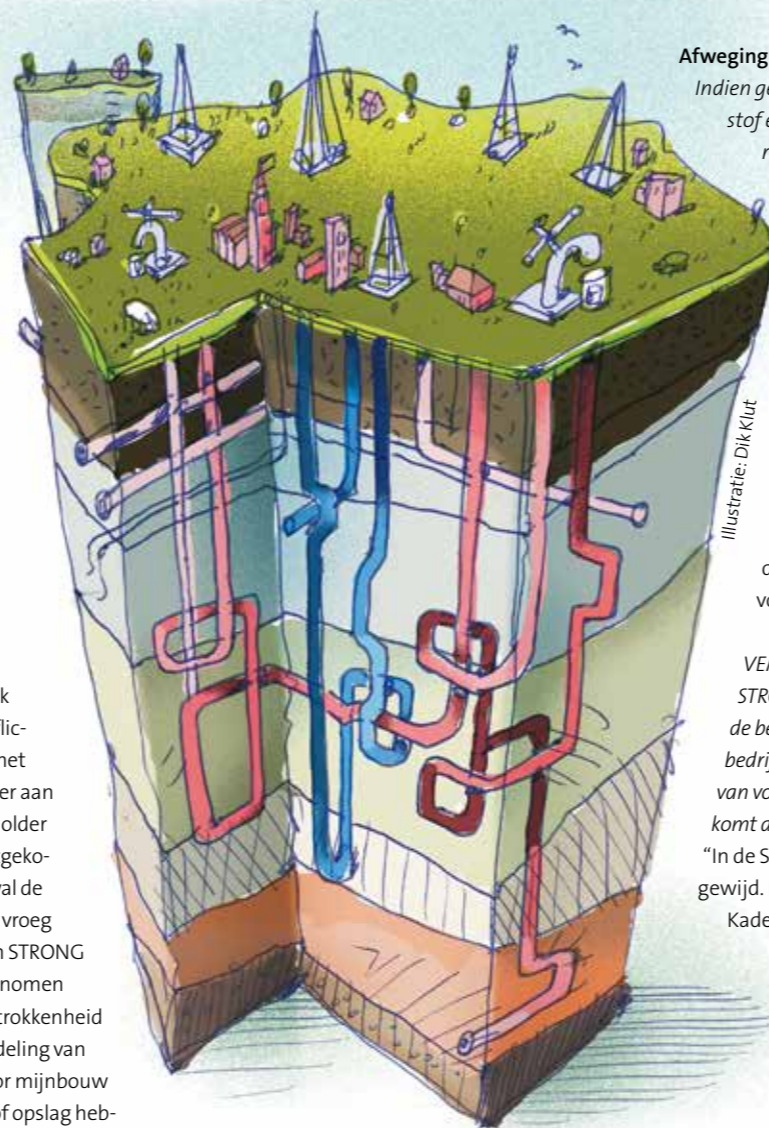
Van Veldhoven: "Het gaat er om belanghebbenden in een vroeg stadium te betrekken. Het betrekken van de omgeving is niet alleen een verantwoordelijkheid van de overheid, maar ook van betrokken marktpartijen in hun rol als initiatiefnemer. In het beginstadium van een plan of voornemen voor een ondergrondse activiteit moet de initiatiefnemer of de overheid kijken wie belanghebbenden zijn. In een open planproces kun je dan in gesprek gaan over je voornemen, ophalen welke belangen aan de orde zijn en welke ideeën er leven. Op basis daarvan kun je een optimale balans zoeken in je plan of initiatief."

Rechtstreeks betrokken

Van Veldhoven: "Natuurlijk kan er sprake zijn van conflicterende belangen. Ook in het theoretische geval wanneer aan het belang van een stakeholder niet (volledig) is tegemoetgekomen, heeft die in ieder geval de gelegenheid gehad in een vroeg stadium mee te denken. In STRONG zijn uitgangspunten opgenomen voor het vergroten van betrokkenheid en draagvlak. Bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor mijnbouw voor opsporing, winning of opslag hebben provincies adviesrecht. Zij betrekken gemeenten en waterschappen bij hun advies. Belanghebbenden krijgen gelegenheid om een zienswijze in te dienen op de voorgenomen wijze van winning of opslag. Op deze wijze worden burgers rechtstreeks betrokken bij besluiten tot instemming met het winningsplan."

STRONG gaat over ontwikkelingen die nog onzeker zijn. Staat dat een heldere en concrete visie op de ondergrond juist niet in de weg?

"STRONG geeft handvatten en overwegingen voor de besluitvorming op alle schaalniveaus. Het Rijk maakt in STRONG alleen beleidsmatige keuzes over de wenselijkheid van het toestaan of uitsluiten van activiteiten in bepaalde gebieden als dat nodig is. Hierdoor blijft er ruimte voor toekomstige ontwikkelingen."

Afweging

Indien geothermie en de opslag van stikstof, waterstof en perslucht een vlucht nemen, is daar dan ruimte voor in de Nederlandse ondergrond?

"Het zal, met name in stedelijke gebieden, best eens passen en meten zijn. Een optie is om het gasnetwerk in de toekomst te gebruiken voor transport van bijvoorbeeld waterstof. In een specifieke situatie zal afweging plaatsvinden, rekening houdend met de in de structuurvisie opgenomen uitgangpunten en overwegingen. Bij het aanwijzen van Aanvullende Strategische Reserves voor de drinkwaterwinning is afgesproken deze zoveel mogelijk te scheiden van gebieden met een hoge potentie voor geothermie en CO₂-opslag."

VEMW heeft bij de totstandkoming van STRONG veelvuldig gewezen op het belang van de bescherming van het grondwater dat door bedrijven wordt gewonnen voor de bereiding van voedingsmiddelen en dranken. In hoeverre komt dit aan bod in STRONG?

"In de Structuurvisie is hier een paragraaf aan gewijd. Relevant is de volgende passage: 'De Kaderrichtlijn Water schrijft voor dat de lidstaten zorg moeten dragen voor een goede bescherming van waterlichamen waaruit water wordt onttrokken dat bestemd is voor menselijke consumptie. De kwaliteit van het water mag niet achteruitgaan. Deze verplichting geldt ook voor grondwaterlichamen waarin industriële grondwateronttrekkingen plaatsvinden voor de productie van voedings- en genotmiddelen.'"

Maar is die 'goede bescherming van waterlichamen' dezelfde als bij drinkwaterwinning?

"Nee, het betreft hier geen nationaal belang in het kader van de Drinkwaterwet. Provincies hebben in overleg met VEMW een werkwijze ontwikkeld voor de bescherming van industriële winningen. De kern hiervan is dat provincies bedrijven faciliteren bij het opstellen van feiten dossiers voor industriële onttrekkingen en monitoringsplannen. Het feiten dossier geeft inzicht in de kwaliteit van het onttrokken water, de risico's voor de grondwateronttrekking, en de oorzaken en de maatregelen om deze risico's te verminderen."

Wat is STRONG

Met de Structuurvisie Ondergrond geeft het kabinet zijn visie op duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van de ondergrond, waarbij beschermen en benutten met elkaar in balans zijn. In STRONG zijn de beleidsopgaven uitgewerkt die betrekking hebben op de nationale belangen 'drinkwatervoorziening' en 'mijnbouwactiviteiten', zoals de winning van aardgas, olie, zout, geothermie en opslag van stoffen in de ondergrond.

Staatssecretaris Stientje van Veldhoven

STRONG is een goede basis is voor de afwegingen die de komende jaren moeten worden gemaakt, vindt VEMW. De ondergrond kan volgens haar een wezenlijke een rol spelen in de energietransitie. Marthijn Junggeburth, Global Manager Sustainability, Safety, Health, Environment bij Swinkels Family Brewers, zegt dat het goed is dat er nu een visie ligt op de ondergrond, waarin belangen integraal worden afgewogen. "Voor ons bedrijf is het essentieel dat grondwater optimaal wordt beschermd. En dat onze belangen even zwaar wegen als de belangen van drinkwaterbedrijven."

Het belang van een nieuwe geïntegreerde energiewet

‘Een gelijk speelveld voor alle technologieën’

Het is goed dat er een geïntegreerde energiewet in de maak is die adequaat is toegerust om de energietransitie mogelijk te maken. Dat zegt Saskia Lavrijssen, hoogleraar Economic Regulation and Market Governance of Network Industries aan de Universiteit van Tilburg.

Saskia Lavrijssen

Eind vorig jaar presenteerde minister Wiebes (EZ en Klimaat) een uitgebreide wetgevingsagenda energietransitie. Ze omvat de Elektriciteitswet 1998, Gaswet, Warmtewet, de Wet windenergie op zee en de Mijnbouwwet. Doel van de agenda is om deze wetten gereed te maken voor de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening, waarin ook de betrouwbaarheid, betaalbaarheid en veiligheid is gewaarborgd.

Lavrijssen: “De huidige energiewetgeving is heel versnipperd, waardoor het voor gebruikers lastig is te begrijpen wat nu precies het recht is. En om de transitie mogelijk te maken is het belangrijk dat de wetgeving helderder en consistent is zonder dubblures. De huidige wetgeving is toegespitst op het oude voorzieningsmodel, waar de consument en gebruiker nog niet zo actief is. In het nieuwe marktsysteem gaan zowel zakelijke als huishoudelijke afnemers

Eerdere integrale energiewet sneuvelde in 2011

In 2011 diende toenmalig EZ-minister Kamp een herziening van de energiewetgeving in. Ook toen werd ingezet op een integrale energiewet die meer flexibiliteit zou kunnen creëren, en meer transparantie en consistentie in het wetgevend kader zou bewerkstelligen. Maar de ‘Wet Stroom’ werd niet aangenomen door de Eerste Kamer als gevolg van onenigheid over het splitsingsdossier. De noodzaak voor betere, meer transparante en consistente wetgeving bleef bestaan.

een veel actievere rol spelen. Bijvoorbeeld door flexibiliteit te leveren aan de markt. Nu is daar nog geen kader voor. Er wordt in de toekomst veel sterker naar de functies van energie (behoefte) gekeken in plaats van naar energiedrager (aanbod). Het is nu belangrijk dat er haast wordt gemaakt om belemeringen in de wetgeving op te heffen, zodat zakelijke afnemers gemakkelijker kunnen schakelen tussen verschillende energiedragers en op een betrouwbare en betaalbare manier gebruik kunnen maken van welke energiedrager dan ook. Maar ook om een positieve stimulans te bieden aan investeerders.”

Concurreren

Lavrijssen: “Het is belangrijk dat er wetgeving komt die rekening houdt met alle nieuwe technologieën en energiedragers die in ontwikkeling zijn. Dat betekent dat zij uitgangspunten en principes moet hanteren die zorgen dat deze een kans krijgen om te concurreren met elkaar. Neem bijvoorbeeld de invoeding van biogas in het gasnet. Je zult moeten zorgen dat er én eerlijke concurrentie kan plaatsvinden én dat de consument wordt beschermd. Die uitgangspunten en principes zul je moeten verankeren in de wet. De Autoriteit Consument en Markt zal daarbij als toezichthouder op moeten kunnen treden als het toch ergens misgaat. Het moet dus een wet zijn die richting geeft, die beginselen verankert, goede toezichtstructuren neerlegt, maar ook de toezichthouder instrumenten geeft om in te grijpen.”

Leerstoel prof. Lavrijssen mede mogelijk gemaakt door VEMW

Prof. Lavrijssen heeft inmiddels verschillende stagiairs begeleid bij onderzoeken naar verschillende aspecten van het toezicht op en de regulering van de energiemarkt. Ook heeft zij samen met een aantal stagiairs en medewerkers van VEMW onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor de totstandbrenging van een integrale energiewet. De leerstoel van prof. Lavrijssen wordt mede mogelijk gemaakt door VEMW.

Droogte

Zal 2018 de geschiedenis ingaan als het jaar van een historisch Klimaatakkoord? De komende maanden zullen het uitwijzen. Er wordt hard en constructief gewerkt aan alle tafels, bijzettafels en ander meubilair. Aan de inzet zal het niet liggen. Maar de opgave is bijzonder groot en daarom ook heel complex.

Wat wel met zekerheid vaststaat is dat de zomer van 2018 de droogste sinds mensenheugenis was. Vooruitlopend op alle evaluaties en studies die zeker nog zullen gaan plaatsvinden, mag op dit moment alvast een groot compliment worden uitgedeeld aan Rijkswaterstaat, de waterschappen en de drinkwaterbedrijven. Vrijwel geen problemen, terwijl we ons van vorige droge zomers herinneren dat er ingrijpende maatregelen moesten worden genomen die de economie flink ontwrichtten. Van de ervaring in voorgaande jaren is geleerd en de nodige maatregelen zijn genomen. Daardoor was men goed voorbereid en is het gelukt de problemen voor te zijn. Ook aan de kant van de industrie zijn deze zomer de nodige inspanningen geleverd om de operaties goed te laten verlopen; waar mogelijk werd er minder water gebruikt. De komende periode zullen alle partijen, waterbeheerders én -gebruikers, de tijd nemen om te evalueren; de omstandigheden van afgelopen zomer bieden ongetwijfeld vele nieuwe inzichten voor een volgende extreme droogteperiode.

Staan we nu aan de vooravond van een hele reeks van zulke zomers? Sommige meteorologen menen daar al uitspraken over te kunnen doen. En dat is dan weer koren op de molen van klimaatactivisten die hierin het bewijs zien van hun gelijk. Anderen hopen stiekem op nog een paar van die heerlijke zomers waarin je niet in het vliegtuig hoeft te stappen om van de zon te genieten.

Wat het ook wordt, onze inspanningen om de CO₂-emissies te beperken moeten we daar niet van laten afhangen. De studies van het Intergovernmental Panel on Climate Change zijn leidend en bepalen de politieke inzet om de temperatuurstijging onder de 1,5 graden te houden. Als industrie kunnen we daaraan samen

met de overheid een belangrijke bijdrage leveren, met de juiste steun voor maatregelen die de internationale concurrentiepositie verstoren. Dat is de inzet voor de komende maanden.

Gertjan Lankhorst,
voorzitter VEMW

Agenda

21 en 28 september 2018

VEMW Basiscursus Elektriciteit en Gas

Locatie: VEMW

9 oktober 2018

CO₂ Neutrale Industrie

Locatie: IIR

Kijk voor meer informatie en aanmelding op www.vemw.nl onder 'Activiteiten'.

Steeff Steeneken, nieuw bestuurslid VEMW

'Tegen zo laag mogelijke kosten omschakelen op duurzame bronnen'

Deze zomer is Steeff Steeneken toegetreden tot het bestuur van VEMW. Steeneken is Global Products' Technical and Market development Manager bij Nyrstar, en heeft zijn kantoor bij Nyrstar Budel.

Wat kunt u voor VEMW betekenen?

"Nyrstar is lid van VEMW omdat wij een grootverbruiker zijn van energie. Wij gebruiken veel elektriciteit, wat nu eenmaal eigen is aan zink maken. Dat betekent ook dat we veel kennis daarover in huis hebben. Die kennis over energie,

energiegebruik en energiereductie stelt ons als bedrijf in staat om anderen daarover te informeren. En het is voor ons van belang om uit te leggen waarom wij als fabriek zoveel energie gebruiken en wat we hebben gedaan om uiterst energie-efficiënt te opereren."

Hoe ziet u de rol van VEMW nu en in de toekomst?

"Die rol is van groot belang. Want VEMW kent als geen ander de markt waarin de industrie opereert. Zij heeft een scherp oog voor de internationale concurrentiepositie van bedrijven als het om energietransitie gaat. Daarbij speelt de vraag: hoe kun je veilig, tegen zo laag mogelijke kosten en zo efficiënt mogelijk omschakelen op duurzame energiebronnen."

Welke onderwerpen hebben uw specifieke voorkeur?

"Energie én water. Maar vanuit kostenperspectief is energie voor Nyrstar het belangrijkste thema. Op watergebied hebben we begin 2000 een nieuw type zuivering ontwikkeld, die schoon water produceert zonder afval achter te laten. Het materiaal dat we uit het afvalwater halen, gaat terug in het productieproces."

VEMW verwelkomt nieuwe beleidsadviseurs Energie

Chiel Bakker (per 1 september) en Inez Treffers (per 1 oktober) volgen samen als nieuwe beleidsadviseurs Energie bij VEMW Frits van de Velde op. Bakker verrichtte als stagiair eerder dit jaar onderzoek naar de integratie van energiewetten. Daarin stelde hij dat bij de integratie van deze wetten rekening moet worden gehouden met de honderden Europese begrippen (definities) die volgen uit de Europese netwerkcodes. Bakker concludeerde dat momenteel de Nederlandse definities niet naadloos aansluiten op de Europese begrippenkaders. Inez Treffers was voor VNO-NCW werkzaam in Brussel.

Colofon

VEMW Inzicht is een uitgave van de Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW). Dit blad wordt verspreid in een oplage van ca. 2.000 exemplaren onder VEMW-leden en -relaties, en verschijnt ieder kwartaal.

Reageren?

Reacties of tips voor interessant nieuws kunnen gericht worden aan Thessa de Ridder, desk@vemw.nl.

VEMW

Houttuinlaan 12, 3447 GM Woerden
0348-484 350
www.vemw.nl

Redactie Alexander Haje en VEMW

Opmaak SD Communicatie, Naaldwijk

ISSN 1389-7691

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die onvolledig of onjuist is opgenomen, alsmede voor de gevolgen van activiteiten die ondernomen worden op basis van deze informatie aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

Kenniscentrum en belangenbehartiger van zakelijke energie- en watergebruikers

Volg ons op

@vemw

